

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Н.Р. Вітюк

**СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ
З КУРСУ
“СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”**
*Методичні рекомендації
для студентів вищих навчальних закладів
спеціальності „Соціальна педагогіка”*

Івано-Франківськ
2005

ББК 88.5я73

О 63

Вітюк Н.Р. Семінарські заняття з курсу „Соціальна психологія”. Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів спеціальності „Соціальна педагогіка”. – Івано-Франківськ: Плай, 2005. - 40 с.

Рецензенти:

КАРПЕНКО З.С. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної і вікової психології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ІЛІЙЧУК В.І. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії права, економіки та фінансів Прикарпатського юридичного інституту МВС України, підполковник міліції

Рекомендовано до друку Вченою радою
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

ПЕРЕДМОВА

Соціальна психологія – це галузь наукових знань, яка сформувалась на межі психології і соціології. Вона досліджує конкретні механізми взаємозв'язку соціального та психічного, їхню взаємодію та взаємозалежність на рівні окремого індивіда та групи.

Курс „Соціальна психологія” є базовим для студентів вищих навчальних закладів спеціальності „Соціальна педагогіка”. Його мета – розкрити психологічні закономірності поведінки і діяльності людей, пов'язані із їх включеністю в певні соціальні групи, а також дати психологічну характеристику цих груп.

Завдання семінарських занять – засвоєння теоретичних понять та основних положень з соціальної психології, оволодіння системою знань про закономірності становлення соціально-психологічної реальності, її структуру, механізми розвитку та функціонування, вироблення студентами вмінь та навичок використовувати здобуті знання у практиці соціальної взаємодії.

Методичні рекомендації включають плани семінарських занять з курсу „Соціальна психологія”, завдання для самоперевірки, перелік контрольних питань, тематику курсових робіт з соціальної психології, список рекомендованої літератури.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ 3
КУРСУ “СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”**

№	Теми семінарських занять	Кількість годин
1	Соціальна психологія в системі наукового знання	2
2	Історія формування й розвитку соціально-психологічних знань	2
3	Методологічні основи соціальної психології	2
4	Проблема спілкування в соціальній психології	2
5	Спілкування як процес обміну інформацією	2
6	Спілкування як взаємодія	2
7	Спілкування як сприймання людьми один одного	2
8	Проблема особистості в соціальній психології	4
9	Особистість в системі групових відносин	2
10	Проблема групи в соціальній психології	2
11	Психологія великих соціальних груп	2
12	Психологія малих соціальних груп	2
13	Динамічні процеси в малій групі	4
Всього годин		30

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1

Тема: Соціальна психологія в системі наукового знання

План

1. Предмет і завдання соціальної психології.
2. Структура соціальної психології. Основні категорії науки.
3. Функції соціальної психології.
4. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими галузями наукового знання.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
3. Кузьмин Е.С. Связь социальной психологии с другими психологическими науками // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С. 9-15.
4. Д.Майерс. Социальная психология. – СПб.: Питер, 2000. – 688 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
6. Савчин М.В. Соціальна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 2000. – 274 с.
7. Социальная психология / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.
8. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Історія формування й розвитку соціально-психологічних знань

План

1. Передумови виникнення і становлення соціальної психології як самостійної науки.
2. Характеристика перших соціально-психологічних теорій.
3. Експериментально-прикладний період у розвитку соціальної психології.
4. Експериментальний період у розвитку соціальної психології.
5. Формування соціальної психології в Україні.
6. Основні тенденції розвитку сучасної соціальної психології.

Тема реферату:

Розвиток соціально-психологічних ідей на Прикарпатті.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Зародження та розвиток соціально-психологічних ідей на Прикарпатті // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – Вип.6. – Ч.2. – С.16-25.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
5. Свенцицкий А.Л. История формирования научного социально-психологического знания // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С.20-40.
6. Соціальна психологія / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.
7. Швачко О.В. Соціальна психологія: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 111 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Методологічні основи соціальної психології

План

1. Поняття методології наукового дослідження.
2. Специфіка наукового дослідження в соціальній психології.
3. Проблема якості соціально-психологічної інформації.
4. Класифікація методів соціально-психологічного дослідження та їх характеристика.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
4. Парыгин Б.Д. Социальная психология. Проблемы методологии, истории и теории. – СПб.: ИГУП, 1999.
5. Руденский Е.В. Социальная психология: Курс лекций. – М.: ИНФРА-М; Новосибирск: НГАЭиУ, «Сибирское соглашение», 1999. – 224 с.
6. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.
7. Социальная психология / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Соціально-психологічна характеристика спілкування

План

1. Поняття про спілкування в соціальній психології.
2. Структура спілкування.
3. Функції спілкування.
4. Види та форми спілкування.
5. Розвиток спілкування в онтогенезі.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Бодалев А.А. Личность и общение: Избранные труды. – М.: Педагогика, 1983. – 272 с.
3. Войкунский А.Е. Я говорю, мы говорим...: Очерки о человеческом общении. – М.: Знание, 1990. – 240 с.
4. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения: Кн. для учителя и родителей. – М.: Просвещение, 1987.
5. Каган М.С. Мир общения: Проблемы межсубъектных отношений. – М.: Политиздат, 1988. – 315 с.
6. Каган М.С., Эткинд А.М. Общение как ценность и как творчество // Вопросы психологии. – 1988. - № 4. – С. 25-34.
7. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник.– К.,1995.–304 с.
8. Мелибруда Е. Я – Ты – Мы: психологические возможности улучшения общения. – М.: Прогресс, 1986. – 254 с.
9. Немов Р.С. Психология: В 3-х тт. – М., 2001. – Т.1. – С. 511-525.
10. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
11. Психологія професійної діяльності і спілкування / За ред. Л.Е.Орбан, Д.М.Гриджук. – К.: Преса України, 1997.
12. Соціальна психологія / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.
13. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.
14. Семиченко В.А. Психология общения. –К.:Магистр-S, 1998.–152с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Спілкування як обмін інформацією

План

1. Специфіка обміну інформацією в комунікативному процесі.
2. Види комунікації.
3. Засоби спілкування, їх класифікація.
4. Вербальні засоби спілкування.
5. Невербальні засоби спілкування.
6. Бар'єри спілкування.

Підготуйте повідомлення: Особливості інтерпретації невербальних засобів комунікації (трактування сукупності знаків, що свідчать про довіру чи недовіру у спілкуванні, правду і обман, згоду і незгоду, увагу і неувагу до співрозмовника, жести домінування, агресії, флірту, оцінювальні позиції тощо).

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Зубенко Л.Г., Немцов В.Д. Культура ділового спілкування. – К., 2000. – 223 с.
3. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 568 с.
5. Пиз А. Язык телодвижений. – М., 2000. – 262 с.
6. Психологія професійної діяльності і спілкування / За ред. Л.Е.Орбан, Д.М.Гриджука. – К.: Преса України, 1997. – 192 с.
7. Руденский Е.В. Социальная психология: Курс лекций. – М., Новосибирск, 1999. – 224 с.
8. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.
9. Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магистр-S, 1998. – 152с.
10. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2002. – 223 с.

Семинарське заняття № 6

Тема: Спілкування як взаємодія

План

1. Характеристика спілкування як взаємодії. Види взаємодії.
2. Структура взаємодії.
3. Механізми психологічного впливу в процесі міжособистісного спілкування.
4. Конструктивні і деструктивні форми міжособистісної взаємодії.
5. Особливості конфліктної взаємодії.

Теми рефератів:

1. Погроза як спосіб психологічного впливу.
2. Особливості міжособистісної взаємодії в концепції транзактного аналізу.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Бэрон Р., Бирн Д., Джонсон Б. Социальная психология: Ключевые идеи. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
3. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 402 с.
4. Обозов Н.Н., Щёкин Г.В. Психология работы с людьми. – К.: МАУП, 1999. – 152 с.
5. Общение и оптимизация совместной деятельности / Под ред. Г.М.Андреевой, Я.Яноушека. – М.: МГУ, 1987. –302 с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
7. Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магистр-S, 1998.
8. Сидоренко Е.В. Личностное влияние и противостояние чужому влиянию // Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб.: Питер, 2001. – С.11-31.
9. Харре Р. Дружба как достижение: этогенетический подход к социальному взаимодействию // Межличностное общение / Сост. и общ. ред. Н.В.Казариновой, В.М.Погольши. – СПб.,2001.–С.59-80.

Семинарське заняття № 7

Тема: Спілкування як сприймання людьми один одного

План

1. Характеристика спілкування як сприймання людьми один одного.
2. Психологічні механізми та ефекти міжособистісного сприймання.
3. Проблема точності міжособистісної перцепції.
4. Етнопсихологічні особливості спілкування.

Підготуйте повідомлення: Психологічні особливості ділового і неділового спілкування представників різних етносів (українців, поляків, угорців, німців, японців, американців та ін.).

Література:

1. Агеев В.С. Механизмы социального восприятия // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С.276-289.
2. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
3. Головаха Е.И., Панина Н.В. Психология человеческого взаимопонимания. – К.: Политиздат Украины, 1989. – 189 с.
4. Данильченко Т.В. Гендерні детермінанти сприймання іншої людини // Вісник Чернігівського державного пед. ун-ту ім.Т.Г.Шевченка. Серія „Психологічні науки”. – 2003. – Вип. 21. – С.44-49.
5. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
7. Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магистр-S, 1998. – 152с.
8. Соціальна психологія / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.
9. Станкин М.И. Психология общения: Курс лекций. – М.: Ин-т практ. психологии, 1996. – 296 с.
10. Психологія професійної діяльності і спілкування / За ред. Л.Е.Орбан, Д.М.Гриджука. – К.: Преса України, 1997. – 192 с.
11. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2002. – 223 с.

Семинарське заняття № 8-9

Тема: Проблема особистості в соціальній психології

План

1. Поняття особистості в соціальній психології.
2. Основні соціально-психологічні теорії особистості.
3. Співвідношення понять “індивід”, “людина”, “особистість”, “індивідуальність”, “суб’єкт”.
4. Соціально-психологічна структура особистості.
5. „Я-концепція” в структурі особистості.
6. Соціалізація особистості. Етапи, сфери та інститути соціалізації.
7. Асоціальні прояви особистості.

Теми рефератів:

1. Перспективи дослідження особистості в соціальній психології.
2. Вікові особливості соціалізації особистості.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание.– М.: Прогресс, 1986.
3. Кон И.С. В поисках себя: личность и ее самосознание. – М.: Политиздат, 1984. – 335 с.
4. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник.– К., 1995. – 304с.
5. Майерс Д. Социальная психология. – СПб.: Питер, 2000. – 688 с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
7. Соціальна психологія: Навчально-методичний посібник / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.
8. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности (Основные положения, исследования и применение). – СПб: Питер, 1999.- 608 с.
9. Ядов В.А. Личность как предмет изучения // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С. 70-75.

Семінарське заняття № 10

Тема: Особистість в системі групових відносин

План

1. Особливості становлення особистості як члена групи.
2. Статусно-рольові характеристики особистості.
3. Поняття про соціальну установку.
4. Експериментальні дослідження феномену соціальної установки.
5. Функції і структура аттитюдів.
6. Диспозиційна концепція регуляції соціальної поведінки особистості.

Тема реферату: Соціальні ролі та соціальний контроль.

Література:

1. Бойко А.А., Ковалев А.Г., Панферов В.Н. Социально-психологический климат коллектива и личность. – Мысль, 1983. – 207 с.
2. Бэрон Р., Бирн Д., Джонсон Б. Социальная психология: Ключевые идеи. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
3. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
4. Майерс Д. Социальная психология. – СПб.: Питер, 2000. – 688 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
6. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
7. Робер М., Тильман Ф. Психология индивида и группы. – М.: Прогресс, 1988.
8. Соціальна психологія: Навчально-методичний посібник / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.
9. Чалдини Р., Кечрик Д., Нейберг С. Социальная психология. Пойми других, чтобы понять себя! – СПб.:Прайм-ЕВРОЗНАК,2002.– 256с.
10. Ядов В.А. Диспозиционная концепция личности // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ.ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С. 76-93.

Семінарське заняття № 11

Тема: Проблема групи в соціальній психології

План

1. Поняття групи в соціальній психології.
2. Основні соціально-психологічні характеристики та ознаки групи.
3. Класифікація груп.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Бэрн Р., Бирн Д., Джонсон Б. Социальная психология: Ключевые идеи. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
3. Бэрн Р., Керр Н., Миллер Н. Социальная психология группы: процессы, решения, действия. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
4. Донцов А.И. О понятии „группа” в социальной психологии // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С. 211-221.
5. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
6. Майерс Д. Социальная психология. – СПб.: Питер, 2000. – 688 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
8. Робер М., Тильман Ф. Психология индивида и группы. – М.: Прогресс, 1988.
9. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.
10. Семиченко В.А. Психология социальных отношений. – К.: Магістр-S, 1999. – 168 с.
11. Социология / Под ред. О.В.Осипова. – М.: Мысль, 1990.
12. Чалдини Р., Кечрик Д., Нейберг С. Социальная психология. Пойми других, чтобы понять себя! – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2002. – 256 с.

Семінарське заняття № 12

Тема: Психологія великих соціальних груп

План

1. Загальна характеристика великих соціальних груп.
2. Психологічні особливості етнічних груп. Поняття про національний характер і національну самосвідомість.
3. Особливості українського національного характеру.
4. Психологічні ознаки великих стихійних груп.

Тема реферату:

Психологічна характеристика окремих етнічних груп України.

Література:

1. Агеев В.С. Психология межгрупповых отношений. – М.: МГУ, 1990. – 240 с.
2. Бэрон Р., Керр Н., Миллер Н. Социальная психология группы: процессы, решения, действия. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
3. Варій М.Й. Соціальна психіка нації. – Львів, 2002. – 295 с.
4. Етнопсихологія: Навч.-метод.посібник / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 84 с.
5. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
6. Огієнко І.І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. – К.: Абрис, 1998. – 272 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
8. Роцин С. Психология толпы: анализ прошлых исследований и проблем сегодняшнего дня // Психологический журнал. – 1990. - № 5. – С. 3-15.
9. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч.посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.
10. Семиченко В.А. Психология социальных отношений. – К.: Магістр-S, 1999. – 168 с.
11. Січинський В. Чужинці про Україну. – Львів: Слово, 1991. – 96с.

Семінарське заняття № 13

Тема: Психологія малих соціальних груп

План

1. Психологічна характеристика малої соціальної групи.
2. Основні напрями в дослідженні малих соціальних груп.
3. Види малих соціальних груп.
4. Структура взаємовідносин в малій соціальній групі.
5. Особливості міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання.

Теми рефератів:

1. Студентська група як мала соціальна група.
2. Роль різних типів малих груп у детермінації поведінки індивіда.

Література:

1. Агеев В.С. Психология межгрупповых отношений. – М.: МГУ, 1990. – 240 с.
2. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
3. Аникеева Н.П. Психологический климат в коллективе. – М.: Просвещение, 1989. – 224 с.
4. Бойко А.А., Ковалев А.Г., Панферов В.Н. Социально-психологический климат коллектива и личность. – М.: Мысль, 1983. – 207 с.
5. Бэрон Р., Керр Н., Миллер Н. Социальная психология группы: процессы, решения, действия. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
6. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995.– 304 с.
7. Кричевский Р.Л., Дубовская Е.М. Психология малой группы // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ. ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С. 205-211.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
9. Руденский Е.В. Социальная психология: Курс лекций. – М., Новосибирск, 1999. – 224 с.
10. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.

Семінарське заняття № 14-15

Тема: Динамічні процеси в малій групі

План

1. Поняття про групову динаміку.
2. Утворення і розвиток малих груп.
3. Нормативна поведінка в групі. Конформізм і конформність.
4. Лідерство і керівництво в малій групі. Теорії походження лідерства. Стилі лідерства і керівництва.
5. Проблема групової згуртованості.
6. Особливості прийняття групового рішення.

Література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Аникеева Н.П. Психологический климат в коллективе. – М.: Просвещение, 1989. – 224 с.
3. Бойко А.А., Ковалев А.Г., Панферов В.Н. Социально-психологический климат коллектива и личность. – М.: Мысль, 1983. – 207 с.
4. Бэрон Р., Керр Н., Миллер Н. Социальная психология группы: процессы, решения, действия. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
5. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К., 1995. – 304 с.
6. Майерс Д. Социальная психология. – СПб.: Питер, 2000. – 688 с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.
8. Парыгин Б.Д. Лидерство как инструмент интеграции общности // Социальная психология в трудах отечественных психологов / Сост. и общ.ред. А.Л.Свенцицкого. – СПб.: Питер, 2000. – С. 221-233.
9. Руденский Е.В. Социальная психология: Курс лекций. – М.: ИНФРА-М; Новосибирск: НГАЭиУ, «Сибирское соглашение», 1999. – 224 с.
10. Семиченко В.А. Психология социальных отношений. – К.: Магістр-S, 1999. – 168 с.
11. Соціальна психологія / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

Завдання 1

1. Структура, функції та категорії соціальної психології.
2. Характеристика великих соціальних груп.
3. Соціометрія – це метод соціально-психологічного дослідження, який був розроблений:
 - а) Дж.Морено;
 - б) А.Петровським;
 - в) В.Ядовим.
4. Вилучіть зайве поняття:
 - а) адаптація;
 - б) соціалізація;
 - в) індивідуалізація;
 - г) інтеграція.

Завдання 2

1. Предмет соціальної психології.
2. Основні напрями в дослідженні малих соціальних груп.
3. За К.Платоновим, структура особистості включає наступні підструктури:
 - а) біологічно обумовлену;
 - б) ... ;
 - в) соціального досвіду;
 - г)
4. Оберіть правильний варіант відповіді:
Мода – це вид
 - а) навіювання;
 - б) наслідування;
 - в) переконання.

Завдання 3

1. Місце соціальної психології в системі наукового знання.
2. Загальна класифікація груп.

3. Усі засоби комунікації насамперед класифікують на дві групи: на _____ і _____.
4. Встановіть відповідність між визначеннями, а відповідь запишіть у вигляді правильної комбінації цифр і букв:
1. Компроміс.
 2. Співробітництво.
 3. Уникнення.
 4. Пристосування.
 5. Суперництво.
- А. Кожен із учасників конфлікту прагне перемогти і вступає у боротьбу за свої інтереси.
- Б. Проблема врегульовується шляхом взаємних поступок.
- В. Один із опонентів уникає обговорення проблемної ситуації і вирішення конфлікту.
- Г. Один опонент погоджується із вимогами іншого і поступається своїми інтересами на його користь.
- Д. Кожен із учасників конфлікту намагається максимально задовольнити і свої власні інтереси, і інтереси протилежної сторони.
- Відповідь: 1 - ____; 2 - ____; 3 - ____; 4 - ____; 5 - ____ .

Завдання 4

1. Концепція „психологія народів”.
2. Соціально-психологічна структура особистості.
3. Дайте визначення поняттю „групова ізоляція”:
 - а) здатність членів групи узгоджувати свої дії та взаємовідносини;
 - б) прийняті в групі стандарти поведінки, які регламентують відносини між індивідами;
 - в) тривале відокремлення групи в умовах часу і простору.
4. Вилучіть зайве поняття:
 - а) перцептивна;
 - б) комунікативна;
 - в) соціальна;
 - г) інтерактивна.

Завдання 5

1. Соціальна психіка та її функції.
 2. Види спілкування.
 3. Встановіть відповідність між визначеннями, а відповідь запишіть у вигляді правильної комбінації цифр і букв:
 1. Людина.
 2. Індивід.
 3. Особистість.
 4. Ідивідуальність.
 5. Суб'єкт.
 - А. Окремий представник людського роду в єдності його набутих та вроджених особливостей, носій індивідуально своєрідних психофізіологічних рис.
 - Б. Стійка система соціально значущих рис людини, зумовлених її включеністю до системи суспільних відносин і сформованих у процесі спільної діяльності і спілкування з іншими людьми.
 - В. Здатність бути носієм предметно-практичної діяльності, спрямованої на об'єкт.
 - Г. Представник біологічного світу, причетний до вищого рівня його розвитку.
 - Д. Специфічне, неповторне, оригінальне поєднання природних та соціальних характеристик людини, що втілюється у проявах темпераменту, характеру, здібностей, в особливостях потреб та інтересів, у стилі діяльності.
- Відповідь: 1 - ____; 2 - ____; 3 - ____; 4 - ____; 5 - ____ .
4. Доповніть перелік типових рис українського національного характеру: демократичність, волелюбність,

Завдання 6

1. Основні етапи розвитку соціальної психології в Україні.
2. Психологічна характеристика великих стихійних груп.
3. Дайте визначення поняттю „ресоціалізація особистості”:
 - а) процес, який характеризується відчуженням особистості від основної маси людей, входженням її в асоціальні чи антисоціальні неформальні групи;

- б) відновлення раніше порушених якостей особистості, необхідних їй для повноцінної життєдіяльності в суспільстві;
- в) процес входження індивіда в суспільство, активного засвоєння ним соціального досвіду, соціальних ролей, норм, цінностей, необхідних для успішної життєдіяльності в певному суспільстві.

4. Дopiшіть речення:

Відмінність соціального зараження від навіювання полягає в тому, що ...

Завдання 7

1. Теорія людських відносин.
2. Вербальні засоби комунікації.
3. Структура соціальної установки включає наступні компоненти:
 - а) когнітивний;
 - б) ... ;
 - в)
4. Дайте визначення поняттю „натовп”:
 - а) короткочасне зібрання людей для спільного проведення часу у зв'язку із якимось видовищем;
 - б) більш-менш стабільне чисельне утворення, яке не має чіткої структури, але за певних умов може характеризуватися відносною однорідністю поведінки індивідів;
 - в) група людей, яка сприймає повідомлення;
 - г) відносно короткочасне, контактне, безструктурне, чисельне скупчення людей, які перебувають у стані підвищеного емоційного збудження і об'єднані безпосередньою просторовою близькістю та загальним об'єктом уваги.

Завдання 8

1. Характеристика спостереження як методу соціально-психологічного дослідження.
2. Види малих соціальних груп.
3. Встановіть відповідність між визначеннями, а відповідь запишіть у вигляді правильної комбінації цифр і букв:

1. Переконавання.
 2. Зараження.
 3. Навіювання.
 4. Наслідування.
- А. Процес психологічного впливу на індивіда чи групу при послабленому усвідомленому контролі, некритичній оцінці змісту повідомлень, які сприймаються.
 - Б. Психологічний вплив на особистість у процесі спілкування та взаємодії, який передає певні настрої, спонуки не через свідомість та інтелект, а через емоційну сферу.
 - В. Процес орієнтації на певний взірець, повторення і відтворення індивідом вчинків, жестів, манер, інтонацій іншої людини, рис її характеру та стилю життя.
 - Г. Процес свідомого та організованого впливу на психіку індивіда через звернення до його критичного судження.
- Відповідь: 1 - ___; 2 - ___; 3 - ___; 4 - ___; 5 - ___ .
4. Дайте визначення поняттю „керівник”:
- а) наділений найбільшим ціннісним потенціалом індивід, який має провідний вплив у групі;
 - б) індивід, на якого офіційно покладені функції управління і організації діяльності в групі.

Завдання 9

1. Опитування як метод соціально-психологічного дослідження.
 2. Невербальні засоби комунікації, особливості їх інтерпретації.
 3. Положення суб'єкта в системі міжособистісних взаємин, яке визначає його права та обов'язки і пов'язане із рівнем його престижу та авторитету в групі, характеризується поняттям:
 - а) статус особистості;
 - б) роль;
 - в) позиція.
 4. Дайте визначення поняттю „конформізм”:
- а) пасивне, пристосовницьке прийняття групових стандартів поведінки, безапеляційне визнання існуючих норм та правил;

- б) демонстрація думки чи поведінки, що спирається на власний досвід, незалежно від думки чи поведінки групової більшості.

Завдання 10

1. Програма соціально-психологічного дослідження.
2. Комунікативні бар'єри, їх види та причини виникнення.
3. Певні правила, вироблені групою для забезпечення спільної діяльності її членів, називаються:
 - а) груповими санкціями;
 - б) груповими процесами;
 - в) груповими нормами.
4. Основними сферами соціалізації особистості є:
 - а) діяльність;
 - б) ... ;
 - в)

Завдання 11

1. Завдання соціальної психології.
2. Спілкування як сприймання і розуміння людьми один одного.
3. Назвіть форми організації спільної діяльності:
 - а) спільно індивідуальна;
 - б) ... ;
 - в)
4. Стратометрична концепція групової активності була розроблена:
 - а) Л.Фестінгером;
 - б) А.Петровським;
 - в) Д.Картрайтом;
 - г) Д.Мейо.

Завдання 12

1. Потреба в спілкуванні як одна із найважливіших соціальних потреб.
2. Етапи прийняття групового рішення.
3. Усвідомлення індивідом того, як він сприймається і оцінюється іншими людьми, називається:
 - а) рефлексією;
 - б) ідентифікацією;
 - в) емпатією;
 - г) стереотипізацією.
4. Дайте визначення поняттю „паніка”:
 - а) мотиваційний стан, різновид поведінки великої сукупності людей, породжений дефіцитом або надлишком інформації, загрозливим впливом зовнішніх умов і виражений почуттям страху;
 - б) недостовірна або частково достовірна інформація, що надходить від однієї особи або групи осіб про події, ситуації.

Завдання 13

1. Теорія інстинктів соціальної поведінки.
2. Характеристика спілкування як взаємодії.
3. Терміном „методологія” позначаються такі рівні наукового підходу:
 - а) загальна методологія;
 - б) ... ;
 - в)
4. За характером поведінки розрізняють такі види натовпу (вилучіть зайве):
 - а) активний;
 - б) діючий;
 - в) випадковий;
 - г) пасивний;
 - д) агресивний;
 - е) конвенційний;
 - є) експресивний.

Завдання 14

1. “Я-концепція” в структурі особистості.
2. Тестування як метод соціально-психологічного дослідження. Види тестів.
3. Допишіть речення:
Модель комунікативного процесу включає наступні складові: комунікатор, канал зв'язку,
4. Встановіть відповідність між визначеннями, а відповідь запишіть у вигляді правильної комбінації цифр і букв:
 1. Авторитарний.
 2. Ліберальний.
 3. Демократичний.

А. Лідер (керівник) заохочує інших учасників взаємодії до активності, рішення приймає, враховуючи їх індивідуально-психологічні особливості, потреби, інтереси.

Б. Лідер (керівник) всі рішення ухвалює одноосібно, у взаємодії з іншими віддає накази, вказівки, розпорядження, здійснює жорсткий контроль та оцінку ефективності діяльності. У спілкуванні дотримується стереотипних манер, ініціативи підлеглих не заохочує.

В. Керівник не керує групою, формально обговорює проблеми і не виявляє ініціативи у їх вирішенні, намагається перекласти прийняття рішення на інших людей.

Відповідь: 1 - ____; 2 - ____; 3 - ____.

Завдання 15

1. Проблема спілкування в соціальній психології. Структура спілкування.
2. Соціалізація особистості. Сфери, етапи та інститути соціалізації.
3. Представниками класичної теорії організації та управління були (оберіть дві правильні відповіді):
 - а) М.-П.Фолетт;
 - б) Ф.Тейлор;
 - в) Е.Мейо;
 - г) Ч.Кулі;
 - д) А.Файоль;

- е) Г.Зіммель.
4. Вкажіть на характеристики формальної групи:
- а) створюється на основі офіційних документів, позиції і ролі чітко розподілені та впорядковані щодо структури влади. Поведінка регламентується офіційними правилами організації, очолює групу офіційно закріплений керівник;
 - б) виникає на основі симпатії, близькості поглядів, статус і ролі формально не розподілені, відсутня структура влади.

Завдання 16

- 1. Функції спілкування.
- 2. Етапи становлення особистості в групі.
- 3. Допишіть речення:
Для того, щоб повідомлення звучало переконливо, воно повинно: надходити із авторитетного джерела; не надто сильно відрізнятись від думки співрозмовника; ...
- 4. Дайте визначення поняттю „групова сумісність”:
 - а) тривале відокремлення групи в умовах часу і простору;
 - б) прийняті в групі стандарти поведінки, які регламентують відносини між людьми;
 - в) здатність членів групи узгоджувати свої дії та взаємовідносини.

Завдання 17

- 1. Поняття про конфлікт як соціально-психологічний феномен. Види конфліктів.
- 2. Функції соціальної установки.
- 3. За своєю сутністю конформність може бути _____ і _____.
- 4. Діяльнісний напрям у дослідженні малої соціальної групи представлений роботами таких вчених, як (оберіть 3 правильні відповіді):
 - а) Дж. Морено;
 - б) Е. Мейо;
 - в) А.Петровський;

- г) К.Левін;
- д) Г.Андрєєва;
- е) М.Ярошевський.

Завдання 18

1. Форми спілкування.
2. Основні характеристики групи.
3. Хто є автором диспозиційної концепції регуляції соціальної поведінки особистості?
 - а) В.Ядов;
 - б) А.Петровський;
 - в) Д.Узнадзе.
4. Допишіть речення:
За наявністю конфліктуючих сторін розрізняють такі види конфліктів: міжособистісні, ...

Завдання 19

1. Характеристика спілкування як обміну інформацією.
2. Психологічні особливості етнічних груп.
3. Референтна група виконує такі основні функції (оберіть 2 правильні відповіді):
 - а) пізнавальну;
 - б) нормативну;
 - в) порівняльну;
 - г) узагальнюючу;
 - д) комунікативну.
4. Допишіть речення:
Процес волевиявлення індивіда або групи людей, спрямований на формування послідовних дій і вибір альтернативи, називається ...

Завдання 20

1. Структура взаємовідносин у малій соціальній групі.
2. Види взаємодії.

3. Засновниками теорії інстинктів соціальної поведінки були вчені:
 - а) М.Лацарус, Г.Штейнталь, В.Вундт;
 - б) Г.Тард, С.Сігеле, Г.Лебон;
 - в) В.Мак-Дугалл.
4. Дайте визначення поняттю „лідер”:
 - а) наділений найбільшим ціннісним потенціалом індивід, який має провідний вплив у групі;
 - б) індивід, на якого офіційно покладені функції управління і організації діяльності в групі.

Завдання 21

1. Етапи проведення соціально-психологічного експерименту.
2. Аналіз основних соціально-психологічних теорій особистості.
3. Найбільш загальним в соціальній психології є поділ груп на _____ та _____.
4. Залежно від міри вірогідності розрізняють такі види чуток:
 - а) абсолютно невірогідна чутка;
 - б) ... ;
 - в) ... ;
 - д)

Завдання 22

1. Соціометрія як метод соціально-психологічного дослідження.
2. Основні характеристики малої соціальної групи.
3. За спрямованістю інформації виокремлюють такі види комунікації (оберіть два правильних варіанти відповіді):
 - а) аксіальну;
 - б) спонукальну;
 - в) ретиальну;
 - г) масову;
 - д) констатуючу.
4. Допишіть речення:
 Властивість особистості, яка передбачає схильність людини приписувати відповідальність за результати своєї діяльності

зовнішнім умовам або власним зусиллям та здібностям, називається

Завдання 23

1. Теорія „психологія мас”.
2. Утворення і розвиток малих соціальних груп.
3. Допишіть речення:
Ефект ореолу полягає в тому, що
4. Структуру національно-психологічних особливостей взаємодії утворюють такі сфери:
 - а) мотиваційна;
 - б) інтелектуально-пізнавальна;
 - в) ;
 - г)

Завдання 24

1. Особливості міжгрупової взаємодії і міжгрупового сприймання.
2. Навіювання як механізм психологічного впливу у процесі спілкування.
3. Тривале відокремлення групи в умовах певного простору і часу характеризується поняттям:
 - а) „групова сумісність”;
 - б) „групова ізоляція”;
 - в) „групова поляризація”.
4. Паралінгвістична знакова система включає:
 - а) систему вокалізації, тобто якість голосу, діапазон, тональність, гучність, тембр, ритм;
 - б) паузи, покашлювання, сміх, плач.

Завдання 25

1. Нормативна поведінка в групі.
2. Асоціальні прояви особистості.

3. Контакт між співрозмовниками може відбуватися у таких просторових зонах (вилучіть зайве):
- а) інтимній;
 - б) соціальній;
 - в) надінтимній;
 - г) масовій;
 - д) особистій (персональній);
 - е) відкритій;
 - є) закритій.
4. Дайте визначення поняттю „ідентифікація“:
- а) процес формування враження про людину на основі вироблених стереотипів;
 - б) усвідомлення індивідом того, як він сприймається і оцінюється іншими людьми,
 - в) процес ототожнення індивідом себе з іншим індивідом чи групою (уподібнення) на основі емоційного зв'язку.

Завдання 26

- 1. Феномен групового тиску.
- 2. Психологічні теорії лідерства.
- 3. Перелічіть види слухання:
 - а) рефлексивне;
 - б) ... ;
 - в) ... ;
 - г)
- 4. Представниками гуманістичної психології вважаються:
 - а) В.Франкл;
 - б) К.Роджерс;
 - в) Е.Фромм;
 - г) Е.Берн;
 - д) А.Маслоу.

Завдання 27

- 1. Лідерство і керівництво в малих соціальних групах.

2. Експериментальний період в розвитку соціальної психології. Основні напрями досліджень.
3. В соціальній психології всі види взаємодії поділяють на дві групи: _____ і _____.
4. Дайте визначення поняттю “проксеміка”:
 - а) передача інформації через дотики, потиск рук, обійми, поцілунки;
 - б) властивість загальної моторики різних частин тіла (рук, ніг, обличчя тощо) відображати різні реакції людини в процесі спілкування;
 - в) організація простору і часу.

Завдання 28

1. Проблема групової згуртованості.
2. Соціальне зараження як механізм психологічного впливу.
3. Дайте визначення поняттю „каузальна атрибуція”:
 - а) інтерпретація необхідної суб’єкту інформації шляхом приписування партнеру по взаємодії можливих почуттів, причин і мотивів поведінки;
 - б) процес ототожнення індивідом себе з іншим індивідом чи групою (уподібнення) на основі емоційного зв’язку.
4. Структура “Я-концепції” особистості включає наступні складові:
 - а) образ “Я”;
 - б) ... ;
 - в)

Завдання 29

1. Диспозиційна концепція регуляції соціальної поведінки особистості.
2. Наслідкування як механізм психологічного впливу.
3. Оберіть вірний варіант відповіді:

У результаті групової дискусії, в якій різні точки зору її учасників формуються у дві полярно протилежні позиції, що виключає будь-які компроміси і веде до конфлікту виникає феномен

 - а) групової поляризації;
 - б) групової ізоляції;

- в) групової нормалізації.
4. Дайте визначення поняттю „емпатія”:
- а) процес ототожнення індивідом себе з іншим індивідом чи групою (уподібнення) на основі емоційного зв'язку;
 - б) усвідомлення індивідом того, як він сприймається і оцінюється іншими людьми;
 - в) процес, який дає змогу зрозуміти переживання іншої людини.

Завдання 30

- 1. Проблема особистості в соціальній психології.
- 2. Елементи групової динаміки.
- 3. Назвіть рівні взаєморозуміння співрозмовників:
 - а) згода;
 - б) ... ;
 - в)
- 4. Дайте визначення поняттю „соціальна фасилітація”:
 - а) реальна чи уявна присутність інших людей сприяє покращенню результатів діяльності індивіда;
 - б) реальна чи уявна присутність інших людей призводить до погіршення результатів діяльності індивіда.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З КУРСУ „СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”

1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання.
2. Предмет і завдання соціальної психології.
3. Структура, функції та категорії соціальної психології.
4. Соціальна психіка та її функції.
5. Теоретичні та соціально-історичні передумови виникнення соціальної психології.
6. Характеристика перших соціально-психологічних теорій.
7. Експериментально-прикладний період в розвитку соціальної психології.
8. Експериментальний період в розвитку соціальної психології. Основні напрями досліджень.
9. Розвиток соціальної психології в Україні.
10. Основні тенденції розвитку соціально-психологічних досліджень на сучасному етапі.
11. Поняття методології наукового дослідження. Програма соціально-психологічного дослідження.
12. Характеристика спостереження як методу соціально-психологічного дослідження.
13. Соціально-психологічний експеримент: його характеристика, етапи проведення.
14. Опитування як метод соціально-психологічного дослідження. Види опитування.
15. Тестування. Види тестів.
16. Соціометрія як метод соціально-психологічного дослідження.
17. Метод вивчення документів.
18. Проблема спілкування в соціальній психології. Структура спілкування.
19. Потреба в спілкуванні як одна із найважливіших соціальних потреб.
20. Етапи розвитку потреби у спілкуванні в процесі онтогенезу.
21. Функції спілкування.
22. Види та форми спілкування.
23. Характеристика спілкування як обміну інформацією.
24. Вербальні засоби комунікації.
25. Невербальні засоби комунікації, особливості їх інтерпретації.

26. Комунікативні бар'єри, їх види та причини виникнення.
27. Характеристика спілкування як взаємодії.
28. Види взаємодії.
29. Конструктивні форми міжособистісної взаємодії.
30. Деструктивні форми міжособистісної взаємодії.
31. Спілкування як сприймання і розуміння людьми один одного.
32. Механізми та ефекти соціальної перцепції.
33. Механізми психологічного впливу у процесі спілкування.
34. Соціальне зараження.
35. Навіювання.
36. Наслідування.
37. Переконання.
38. Конфлікт як соціально-психологічний феномен.
39. Види конфліктів.
40. Стратегії поведінки опонентів в конфліктній ситуації.
41. Проблема особистості в соціальній психології. Співвідношення понять “індивід”, “людина”, “особистість”, “індивідуальність”, “суб'єкт”.
42. Аналіз основних соціально-психологічних теорій особистості.
43. Соціально-психологічна структура особистості.
44. Соціалізація особистості. Сфери, етапи та інститути соціалізації.
45. Асоціальні прояви особистості.
46. “Я-концепція” в структурі особистості.
47. Етапи становлення особистості в групі.
48. Поняття установки в соціальній психології. Функції соціальної установки.
49. Диспозиційна концепція регуляції соціальної поведінки особистості.
50. Статусно-рольові характеристики особистості.
51. Поняття про групу, її основні характеристики.
52. Загальна класифікація груп.
53. Характеристика великих соціальних груп.
54. Психологічні особливості етнічних груп.
55. Психологічна характеристика великих стихійних груп.
56. Психологія масових явищ.
57. Специфіка міжгрупової взаємодії і міжгрупового сприймання.
58. Мала соціальна група, її основні характеристики.
59. Основні напрями в дослідженні малих соціальних груп.

60. Види малих соціальних груп, їх характеристика.
61. Структура взаємовідносин у малій соціальній групі.
62. Поняття про групову динаміку. Елементи групової динаміки.
63. Утворення і розвиток малих соціальних груп.
64. Нормативна поведінка в групі.
65. Феномен групового тиску.
66. Поняття про конформізм і конформність.
67. Лідерство і керівництво в малих соціальних групах.
68. Психологічні теорії лідерства.
69. Стили лідерства і керівництва.
70. Поняття групової згуртованості.
71. Референтна група, її функції.
72. Проблема прийняття групового рішення.
73. Особливості прикладних досліджень в соціальній психології.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ З СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Взаєморозуміння між людьми в процесі спілкування як психологічна проблема.
2. Мотиваційні характеристики процесу комунікації.
3. Мова як універсальний засіб комунікації.
4. Говоріння і слухання як компоненти вербальної комунікації.
5. Вплив невербальних засобів комунікації на ефективність процесу спілкування.
6. Роль емоцій в процесі міжособистісної взаємодії.
7. Кооперація як вид міжособистісної взаємодії.
8. Психологічний аналіз конкуренції як виду міжособистісної взаємодії.
9. Особливості здійснення переконуючої комунікації.
10. Психологічні труднощі міжособистісного спілкування.
11. Чутка як вид неформальної комунікації.
12. Культура спілкування як чинник ефективної взаємодії.
13. Стиль спілкування та його детермінанти.
14. Психологічна характеристика масової комунікації.
15. Соціально-психологічна характеристика міжнаціонального спілкування.
16. Проблема професіоналізму комунікативної діяльності соціального педагога.
17. Особливості спілкування в різноетнічній групі.
18. Внутрішньоособистісний конфлікт: аналіз впливу на особистість.
19. Психологія обману.
20. Агресія як деструктивна форма людської поведінки.
21. Проблема самотності в соціальній психології.
22. Психологічні проблеми діалогового спілкування.
23. Динаміка розвитку дружніх стосунків в юнацькому віці.
24. Місце і роль механізмів впливу в масових формах поведінки.
25. Особистість як суб'єкт спілкування.
26. Соціальні кризи становлення особистості: причини, зміст, механізми.
27. Деіндивідуалізація особистості в групі: причини і наслідки.
28. Аттitudи і реальна поведінка особистості.
29. Креативність як чинник самореалізації особистості.
30. Проблема самоактуалізації особистості в гуманістичній психології.

31. Соціально-психологічні особливості адаптації особистості у формальній групі.
32. Сім'я як інститут соціалізації особистості.
33. Феномен лідерства в неформальних групах.
34. Мала соціальна група як суб'єкт спілкування.
35. Соціально-психологічна характеристика поведінки людини в натовпі.
36. Референтна група і її роль у формуванні особистості.
37. Умови формування сприятливого соціально-психологічного клімату в групі.
38. Методи прийняття групових рішень.
39. Конформізм і нонконформізм: соціально-психологічний аналіз.
40. Шляхи оптимізації діяльності малої соціальної групи.
41. Міжгрупова взаємодія як чинник формування соціальної психіки.
42. Міжгрупова ворожість: соціально-психологічний аналіз.
43. Соціально-психологічні чинники соціальної напруженості.
44. Психологічна характеристика учнівського колективу.
45. Соціально-психологічні особливості роботи педагога з учнівським колективом.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агеев В.С. Психология межгрупповых отношений. – М.: МГУ, 1990. – 240 с.
2. Андреева Г.М. Социальная психология: Учеб. для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
3. Аникеева Н.П. Психологический климат в коллективе. – М.: Просвещение, 1989. – 224 с.
4. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание: Пер. с англ. // Общ. ред. В.Я.Пилиповского. – М.: Прогресс, 1986. – 420 с.
5. Бодалев А.А. Психология общения: Избранные психологические труды. – М.: Ин-т практической психологии, Воронеж: НПО МОДЭК, 1996. – 256 с.
6. Бэрон Р., Бирн Д., Джонсон Б. Социальная психология: Ключевые идеи. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
7. Головаха Е.И., Панина Н.В. Психология человеческого взаимопонимания. - К.: Политиздат Украины, 1989. – 189 с.
8. Добрович А. Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения: Кн. для учителя и родителей. – М.: Просвещение, 1987.
9. Дьяченко М.И., Кандыбович Л.А. Психологический словарь-справочник. – Минск: Харвест, М.: АСТ, 2001. – 576 с.
10. Етнопсихологічні особливості міжособистісного спілкування та їх урахування в процесі взаємодії дітей і дорослих: Навч.-метод. посібник / За ред. Л.Е.Орбан. – Івано-Франківськ, 1996. – 81 с.
11. Етнопсихологія: навчально-методичний посібник / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 84 с.
12. Каган М.С. Мир общения: Проблемы межсубъектных отношений. – М.: Политиздат, 1988. – 315 с.
13. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник.– К.,1995.–304с.
14. Кон И.С. В поисках себя: личность и ее самосознание. – М.: Политиздат, 1984. – 335 с.
15. Майерс Д. Социальная психология. – СПб.: Питер, 2000. – 688 с.
16. Межличностное общение / Сост. и общ. ред. Н.В.Казариновой, В.М.Погольши. – СПб.: Питер, 2001.- 512 с..
17. Обозов Н.Н., Щёкин Г.В. Психология работы с людьми. – К.: МАУП, 1999. – 152 с.

18. Общение и оптимизация совместной деятельности / Под ред. Г.М.Андреевой, Я. Яноушека. – М.: МГУ, 1987. –302 с.
19. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 568 с.
20. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібник. – Київ: Академвидав, 2003. – 448 с.
21. Психологический словарь / Под общ. Ред. Ю.М.Неймера. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. – 640 с.
22. Психология влияния / Сост. А.В.Морозов. – СПб.: Питер, 2001. – 512 с.
23. Психологія професійної діяльності і спілкування / За ред. Л.Е.Орбан, Д.М.Гриджука. – К.: Преса України, 1997. – 192 с.
24. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
25. Руденский Е.В. Социальная психология: Курс лекций. – М.: ИНФРА-М; Новосибирск: НГАЭиУ, «Сибирское соглашение», 1999. – 224 с.
26. Савчин М.В. Соціальна педагогічна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 1998. – 208 с.
27. Савчин М.В. Соціальна психологія: Навч. посібник. – Дрогобич: Відродження, 2000. – 274 с.
28. Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магістр-S, 1998.–152с.
29. Социальная психология / Под ред. А.В.Петровского. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.
30. Соціальна психологія: навчально-методичний посібник / За ред. Л.Е.Орбан, В.Д.Хруща. – Івано-Франківськ, 1994. – 102 с.
31. Станкин М.И. Психология общения: Курс лекций. – М.: Ин-т практ. психологии, 1996. - 296 с.
32. Семиченко В.А. Психология общения. – К.: Магістр-S, 1998.– 152с.
33. Чалдини Р., Кечрик Д., Нейберг С. Социальная психология. Пойми других, чтобы понять себя! – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК,2002.–256с.
34. Швачко О.В. Соціальна психологія: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 111 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план семінарських занять з курсу “Соціальна психологія”	4
Плани семінарських занять.....	5
Завдання для самоперевірки	18
Контрольні запитання з курсу „Соціальна психологія”	33
Теми курсових робіт з соціальної психології	36
Список рекомендованої літератури	38